

رئیس / سرپرست محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

با سلام و تحیات

پیرو بخشنامه شماره ۲/۵۹۴۲۷/س مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۲ موضوع آیین نامه «مرکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» و با توجه به بند «ج» ماده ۴ آیین نامه مذکور، بدینوسیله استانداردها، تعرفه و آیین نامه نظارتی «مامای همراه» (DOULA) جهت استحضار و دستور اقدام مقتضی به شرح ذیل تعیین می گردد:

۱) استانداردهای «مامای همراه» (DOULA):

الف) «مامای همراه» مامایی است که به عنوان همراه در صورت تعامیل و به انتخاب مادر از ابتدای بارداری تا زایمان و پس از زایمان، انجام وظیفه می نماید.

ب) مامای همراه می بایست در یکی از مراکز رسمی مشاوره و ارائه خدمات مامایی، ثبت نام نماید.

ج) برای مامای همراه، داشتن گواهی گذراندن دوره های آموزشی ۶۰ ساعته آمادگی برای زایمان و روشهای کاهش درد الزامی است (نامه شماره ۲/۱۴۱۰۵۷ مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۲ دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس).

د) استانداردهای مدت زمان لیبر و زایمان:

مدت زمان در مادران چند زا	مدت زمان در مادران نخست زا	مرحله زایمان
متوسط ۱۰ ساعت	متوسط ۱۴ ساعت	فاز نهفته مرحله اول
متوسط ۴ ساعت	متوسط ۶ ساعت	فاز فعال مرحله اول
متوسط ۲۰ دقیقه	متوسط ۵۰ دقیقه	مرحله دوم
متوسط ۱۵ دقیقه	متوسط ۱۵ دقیقه	مرحله سوم
متوسط ۲ ساعت	متوسط ۲ ساعت	مرحله چهارم

ه) مامایی که به عنوان «همراه مادر» انتخاب می شود، باید همه روزه و در همه ساعات شبانه روز تا ۲ ساعت پس از زایمان، در دسترس باشد.

و) مامای همراه نمی تواند نقش عامل زایمان را ایفا نماید و اجازه هیچگونه مداخله بالینی در روند لیبر، زایمان و پس از آن را ندارد. مامای همراه تنها حمایت فیزیکی، روحی و روانی از مادران را به عهده دارد.

و) شرح وظائف «مامای همراه»:

۱. شرکت در کلاس های آمادگی برای زایمان همراه با مادر.

۲. حضور در منزل در فاز نهفته زایمان.
۳. حضور در اتاق لیبر و زایمان بیمارستان.
۴. استفاده از انواع روش های غیر دارویی کاهش درد هنگام زایمان مانند: ماساژ، آروماتراپی، تن آرامی، تکنیک های تنفس، طب فشاری، تغییر وضعیت ها در لیبر و زایمان، موسیقی درمانی، سرما و گرما درمانی، غوطه وری در آب، استفاده از دستگاه TENS براساس سیاست های بیمارستان.
۵. همراهی مادر پس از زایمان مطابق دستورالعمل «راهنمای بالینی زایمان طبیعی و روش های کاهش درد» مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
۶. کمک به مادر در خصوص مراقبت از نوزاد و شیردهی موفق (این خدمت جزء شرح وظایف بند (۵) این بخشنامه می باشد و هزینه جداگانه ای قابل دریافت نمی باشد).
- ۲) تعرفه خدمات «مامای همراه» با توجه به بند (۱۵) ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس تصویبنامه شماره ۳۵۳۸۵/ت/۲۶۵۴۶ مورخ ۱۳۸۲/۵/۱۹ هیات محترم وزیران، به شرح ذیل تعیین می گردد:
  - الف) تعرفه حضور در کلاس های آمادگی برای زایمان برای هر جلسه (۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای) به طور گلوبال معادل یک ویزیت پزشک عمومی در بخش غیردولتی، تعیین می گردد.
  - ب) تعرفه حضور در منزل برای فاز نهفته زایمان (برای هر تعداد ارائه خدمت) به طور گلوبال معادل ۲ ویزیت پزشک عمومی بخش غیردولتی تعیین می گردد.
  - ج) تعرفه حضور در اتاق لیبر (با توجه به شرح وظایف فوق الذکر)، به شرح ذیل تعیین می گردد:
    - ج-۱) هشت ساعت اول به ازای هر ساعت به طور گلوبال معادل یک ویزیت پزشک عمومی بخش غیردولتی.
    - ج-۲) پس از هشت ساعت به ازای هر ساعت به طور گلوبال معادل دو ویزیت پزشک عمومی بخش غیردولتی.
    - د) تعرفه (۲) ساعت اول پس از زایمان (به منظور مراقبت از مادر، نوزاد و آموزش شیردهی) به طور گلوبال معادل دو ویزیت پزشک عمومی در بخش غیردولتی.
  - ۳) مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی می بایست حداقل ۸۰٪ تعرفه مربوطه در هر یک از موارد چهارگانه فوق الذکر را به عنوان حق الزحمه ارائه خدمت به «مامای همراه» پرداخت نمایند.
  - ۴) نظارت بر فعالیت و خدمات «مامای همراه» در طول فرایند ارائه خدمت، به شرح ذیل تعیین می گردد:
    - الف) کلیه مراکز درمانی دولتی و غیردولتی مکلفند امکان حضور فعال «مامای همراه» در اتاق لیبر و زایمان را در طول فرایند (از زمان پذیرش تا ۲ ساعت پس از زایمان) فراهم نمایند.

شماره ۴۷۷۷۲
تاریخ ۱۲/۲/۸۹
پست

ب) «مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» موظفند وسایل مصرفی جهت استفاده «مامای همراه» در اتاق لیبر و زایمان را فراهم نمایند. هزینه مربوط به این وسایل به صورت جداگانه از مادران قابل دریافت نمی باشد.

ب) معاونت درمان دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور مکلفند بر کلیه مفاد این بخشنامه، نظارت فعال نمایند.

ج) «مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» مکلفند نسبت به تشکیل پرونده برای مادر و «مامای همراه» و ثبت مستندات مربوط به کلیه اقدامات و خدمات ارائه شده، اقدام نمایند. نظارت بر کیفیت این خدمات بر عهده مراکز مربوطه می باشد و هر گونه تخلف یا قصور مامای همراه، تخلف این مراکز محسوب می گردد و مسئول فنی مراکز یادشده در مقابل مراجع قانونی و ناظر، پاسخگو می باشند.

د) هرگونه رابطه مالی میان مادر و «مامای همراه» تخلف محسوب می گردد و مادران می بایست تعرفه های ابلاغی را صرفاً به «مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی» پرداخت نمایند. مراکز باید در قبال اخذ وجوه مربوطه، برگه گواهی دریافت وجه ممهور به مهر مرکز را به مادران ارائه نمایند.

ه) مراکز درمانی در کلیه بخش های دولتی و غیردولتی مکلفند خلاصه ای از وضعیت بستری در لیبر و زایمان را در اختیار این مراکز قرار دهد. مبنای محاسبه تعرفه بند های (ج) و (د) براساس وضعیت مستند پذیرش بیمار در مراکز درمانی می باشد.

و) «مامای همراه» نمی تواند همزمان به دو مادر ارائه خدمت نماید.

ز) مامای شاغل در کلیه مراکز و موسسات بهداشتی و درمانی در ساعات موظف کاری، نمی تواند به عنوان «مامای همراه» انجام وظیفه نماید.

ح) مراکز مشاوره و ارائه خدمات مامایی مکلفند علاوه بر «مامای همراه»، مامای همراه دیگری را به عنوان جایگزین به مادران معرفی نمایند تا دسترسی مادران در کلیه شرایط، فراهم گردد.

ط) انتخاب مرکز درمانی جهت انجام زایمان به عهده مادران می باشد و «مامای همراه» و یا مراکز مربوطه نمی توانند در این انتخاب دخالت نمایند.

دکتر وحید دستجردی
وزیر

رونوشت:

- جناب آقای دکتر امامی رضوی، معاون محترم درمان، جهت اطلاع.
- جناب آقای دکتر مصداقی نیا، معاون محترم بهداشتی، جهت اطلاع.

مسئول
معاونت
امور